

Barns medvirkning i førskolen

Programmet i Ålesund Rådhus 11. og 12. september 2008

TORSDAG 11. SEPTEMBER

09.00 – 09.30	INNSKRIVING/ REGISTRERING Kaffe/te/vann/frukt/
09.30 - 10.00	ÅPNING med kulturinnslag
10.00 - 10-15	VIDEO "SNUTTER" FRA HVERT LAND
10.15 - 11.00	FOREDRAG
11.00 - 11.15	PAUSE
11.15 - 12.00	FOREDRAG
12.00 - 13.00	LUNCH i Bystyresalen
13.00 - 13.30	REFLEKSJON I DE ULIKE LAND
13.30 - 16.00	STUDIEBESØK
19.00	FESTMIDDAG i Bystyresalen

FREDAG 12. SEPTEMBER

09.00 - 10.00	WORKSHOP 1 - 6
10.00 - 10.30	PAUSE
10.30 - 11.30	WORKSHOP 1 - 6
12.00	VI FINNER BUSSENE SOM SKAL TA OSS TIL ATLANTERHAVSPARKEN
12.00 – 14.00	LUNCH på Atlanterhavsparken
14.00 – 15.00	SIGHTSEEING
15.00 – 15.30	AVSLUTNING i Borgundgavlen med kaffe og svele

Barns medvirkning i førskolen

Hovedforedragsholder til Nordisk vennskapsbykonferanse i Ålesund

Gerd Sylvi Steinnes

*Cand.polit med hovedfag i pedagogikk
Volda lærhøgskole.*

Gerd Sylvi Steinnes er cand.polit med hovedfag i pedagogikk. Tema for hovedfagsoppgaven var den nyutdannede førskolelæreren sine vilkår i møte med yrket. Tittel på avhandlingen var "Vilkår for profesjonell identitet? Danning av profesjonell identitet som førskulelærer i eit lekmannsprega og tradisjonelt arbeidsfelt." Oppgaven er publisert gjennom DUO ved Universitetet i Oslo.

Gerd Sylvi Steinnes er ansatt som høyskolelektor ved institutt for pedagogikk ved Høgskulen i Volda, og fungerer studieåret 2007-08 som studieleder ved førskolelærerutdanningen. Fra august 2008 er hun ansatt i et doktorgradsstipendiat knyttet til et stort forskningsprosjekt om førskolelærerenes mestring av yrket. Prosjektet skal gå til 2011 og er et samarbeid mellom Høgskulen i Volda og Høgskolen i Oslo, og er finansiert av Norges Forskningsråd. Tittel på prosjektet er "Meistring av førskulelærarrolla i eit arbeidsfelt med lekmannspreg." Steinnes har også lang erfaring fra arbeid som førskolelærer i barnehage og skole.

Tema for foredraget på nettverkskonferansen er "Barns medvirkning i førskolen". Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver slår fast at både foreldre og barn har rett til medvirkning i barnehagen. Dette har sitt utgangspunkt i FN's barnekonvensjon. Foredraget vil ha fokus på utfordringer knyttet til barns medvirkning og de implikasjoner dette har for pedagogrollen i barnehagen. Hvilke utfordringer stilles pedagoger overfor når barn har rett til å medvirke? Hvordan kan medvirkning og barns læring kombineres på en måte som gjør at en også oppfyller Rammeplanens krav om læring? Hvordan kan arbeidet med medvirkning styrke barns følelse av mestring og gi dem en positiv selvfølelse? Omsorg og respekt for individet vil være sentrale nøkkelord i foredraget. Aktuelle teoretiske perspektiv vil være Vygotsky om læring i et sosiokulturelt perspektiv, Bruner om det støttende stillaset og Mead om identitet og selvfølelse.

Workshops

Tema 1 - Västerås

IDA-projektet

Nå en högre måluppfyllelse på förskolor med hjälp av passion, familjestöd och språklig kommunikation

Under tre år, med start hösten 2006, genomför Västerås stads fyra beställarnämnder förskolenämnden, grundskolenämnden, individ- och familjenämnden samt kultur-, idrotts- och fritidsnämnden en gemensam satsning på **I**nkludering, **D**elaktighet och **A**ktivitet med förskolan/skolan som utgångspunkt. IDA-projektets målsättning är att höja attraktiviteten och studieresultaten på tio förskolor/skolor, stödja familjer i sitt föräldraskap och öka andelen medarbetare med annan etnisk, språklig och kulturell bakgrund i förskolan och skolan. För att nå målen utgår arbetet från tre insatsområden, modersmål/språk och kommunikation, familjestöd samt passion (kultur och idrott).

Projektet har ett långsiktigt perspektiv. Målsättningen är att arbeta fram arbetssätt, metoder och nya samarbetsmodeller som möjliggör en varaktighet efter projektidens slut. Erfarenheter från satsningen kommer också att spridas till andra förskolor och skolor, både i Västerås och i hela Sverige som goda förebilder.

Erik Johansson, projektledare för IDA, f d rektor
Gunilla Johansson, pedagog Bäckby norra förskola
Erika Kousmannen, pedagog Bäckby norra förskola
Ute Söderström, barnskötare Bäckby norra förskola

Tema 2 - Västerås

Glädje och kreativitet i förskolan

Så här arbetar vi på Kristiansborgs Förskola för att ta tillvara glädjen och se barnen i vardagen. För att stärka våra barns självkänsla, språk och motorik arbetar vi med en skapande profil. Där målning, musik och rörelse är huvudtemat. Barnet i centrum och barns medverkan är en viktig del i vår verksamhet. Vi tänker även på att barnen behöver tid med sina föräldrar, hemma. Våra pedagoger är en mix av både kvinnliga och manliga pedagoger.

I workshopen ingår möjlighet att delta i måleriverkstad.

Lena Wadsten, pedagog/che f Kristiansborgs Förskola/Villa Utsiktens Förskola
Marika Hakala, pedagog Kristiansborgs Förskola

Tema 3 - Ålesund

Barns skaperglede – fra fantasi til utfoldelse

En prosess hvor barna tar i bruk sin fantasi og kreativitet og dramatiserer ut i fra et eventyr eller en historie de har laget selv.

Barna har stor medvirkning gjennom hele prosessen. De voksne lytter til barnas ideer og forslag. Barna diskuterer ulike løsninger seg imellom, fordeler roller og oppgaver.

De yngste barna medvirker og deltar i prosessen ut i fra sine forutsetninger, alder og modning.

Dette styrker fellesskapet i barnegruppen og barna smittes av hverandre.

Hver avdeling lager sin forestilling som vises for de andre barna i barnehagen på barnehagens utescene.

Vi vil dele våre erfaringer om hvordan vi jobber i forhold til barna og deres medvirkning i prosessen og frem mot de ulike forestillingene.

Tommeliten barnehage - er en foreldreid 3 avdelings barnehagen med en småbarnsavdeling 0- 3 år, og to avdelinger 3 - 6 år.

Vi er inspirert av Reggio Emilia filosofien hvor vi legger vekt på samspillet mellom barna, de voksne og det fysiske miljøet.

Vårt satsningsområde er **barns medvirkning**. Spesielt ønsker vi at fellesskapsverdiene skal styrkes ved at barnas ulikheter synliggjøres som en ressurs i barnegruppa og at barna kan lære av hverandre.

Wenche Østraat Anderson, styrer
Mette Holsen Giske, pedagogisk leder

Tema 4 - Akureyri

Etik i børnehaven

Lidt om indhold:

Vi siger fra hvordan vi arbejder med etik og siger fra og viser vores undervisningsmateriale som vi kaller på islansk Lífsleikni í leikskóla (Character Education). Dette undervisningsmateriale er et resultat af tre års udviklingsopgave, med børn fra 2 – 6 år gammel, i tre børnehaver i Akureyri, Island. Både børn og voksne lærer etik med hjælp af dyder (virtues). Vi tro at mennesker som godt kan tilegne sig dyder vil have bedre fremtidsmuligheder, alt går dem bedre i livet. Vi lærer børnene at vise sine følelser, samtidigt er det vigtigt at beherske over sine følelser. Vi skal også kunne sætte sig i andres spor og vise vores samborgere medlidenhed. Det vil sige at man får bedre social forståelse, bliver i stand til at skabe kontakt med andre, arbejde med andre og hjælpe andre. Vi respekterer andre trods forskelle. I foredraget forsøger vi at vise hvordan vi nærmer os til det i børnehaven med hjælp af undervisningsmaterialet.

Workshopholdere er Hanna Berglind Jónsdóttir og Guðrún Hafdís Óðinsdóttir

Tema 5 - Akureyri

Omsorg är det viktigeste vi sysslar med i lekskolan

Lidt om indhold:

Forlæsningen behandler om hvordan forskollalärar kan förstärka och stötta, barns identitet. Hvad kan en göra till at förstärka barns identitet? Hur gör man? För läsningen bygger på intervju med forskollalärar, som funderar på hvad er en omsorg og vilken betydning har omsorgen i förskolan. I förskolan lärar börnen till samans med hver andra och med lärarna. Hvordan?

Workshopholder er Sigríður Síta Pétursdóttir

Tema 6 - Randers

Børnemiljø set i børneperspektiv

Ifølge FN's Børnekonvention (1991) skal børn respekteres som individer og selvstændige personer med politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Nogle af principperne fra børnekonventionen afspejler sig nu i den danske dagtilbudslov, hvor børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv.(2007)

lagttagelser i et børneperspektiv forudsætter, at den voksne forsøger at indleve sig i barnets verden.

Med børneperspektivet stiller den voksne skarpt på "barnets stemme" og søger at se, høre, forstå og anerkende barnet. Ved hjælp af eksempelvis børneinterviews kan børnene selv gøre rede for, hvordan de opfatter deres hverdag.

I arbejdet med at kortlægge og udforske børnemiljøet kan vi udfordre og udvikle vores barnesyn og pædagogiske virke. Hvordan oplever børnene de voksnes prioriteringer i hverdagen? Har vores tiltag den virkning på børnene, som vi ønsker? Hvad stiller vi op, hvis børnenes svar ikke matcher de voksnes forestillinger osv.

Workshoppen består af et teoretisk oplæg, en praktisk opgave, hvor man afprøver det at arbejde med børneperspektiv og børnemiljø oplæg og fortælling om, hvordan man har arbejdet med børnemiljøvurdering i 0-6 års institutionen Birkebo

Ved Michael Nielsen, leder i Birkebo og Dorte Le Coq, pædagogisk konsulent i Randers Kommune

Studiebesøk

Det kan velges mellom 5 studiebesøk 11. september

Studiebesøk 1 - Ratvikåsen barnehage

Ratvikåsen barnehage er en Reggio Emilia- inspirert barnehage med en avdeling, og med barn fra 1 – 6 år. Vi har jobbet etter Reggio Emilia – tenkningen siden år 2000. Barnehagen har for tiden barns medvirkning som satsningsområde. Vi er spesielt opptatt av barns medvirkning i hverdagslivet og i arbeidet med prosjekt.

Barna blir delt i mindre, aldershomogene grupper når vi jobber med prosjektarbeid, prosjektene går gjerne over tid, og vi prøver å følge barnas interesser og innspill når arbeidet går framover.

Vi bruker pedagogisk dokumentasjon som et arbeidsredskap.

Vi er også opptatt av det fysiske miljøet som *læringsmiljø* både for de store og de små barna.

For mer info: www.alesund.kommune.no

Studiebesøk 2 - Nørve barnehage

Nørve barnehage er en helt ny 3-avdelings barnehage som åpnet 3. desember 2007. Vi har 3 avdelinger, en småbarnsavdeling (0-3 år) med 15 barn og to store (3-6 år) avdelinger med til sammen 42 barn.

Barnehagen ligger i et rolig strøk med skogen i umiddelbar nærhet. Vi prioriterer derfor natur og friluftsliv og går mye på tur.

Vi jobber også mye på tvers av avdelingene, med egne grupper for 3 åringer, 4-åringer og 5-åringer. Dette for å kunne legge til rette for at barna skal få utfordringer og oppgaver etter hvor de er i utviklingen sin.

Når vi er inne i barnehagen har vi åpen løsning, dvs at barna fritt får gå rundt der de har lyst til å være. Vi ønsker at barna gjennom medvirkning skal ha mulighet til å påvirke sin egen hverdag.

Vi er som sagt en helt ny barnehage og har først og fremst satset på å skape trygghet og gode rutiner. Utover dette jobbes en del med språk og dokumentasjon, men vi er som sagt helt i startfasen av arbeidet.

For mer info: www.alesund.kommune.no

Studiebesøk 3 - Fagerlia barnehage

Fagerlia barnehage ligger "midt i naturen" ved byfjellet Aksla. Vi huser 80 glade barn fra 1 til 6 år, og 20 voksne har arbeidsplassen sin her.

Vi bruker naturen aktivt året rundt.

De eldste barna er i friluftsgruppe hele dagen, og har sin base i et militærtelt og et spesialdesignet tretelt; begge med innlagt strøm og vedfyring.

Barnehagebygget er stort og innholdsrikt, med gymsal og mange forskjellige rom.

Vi er opptatt av kulturformidling og har "Ålesund" på temaplanen hvert år.

For mer info: www.alesund.kommune.no

Studiebesøk 4 - Grønmyr barnehage Høgvoll

Grønmyr Barnehage Høgvoll er den første barnehagen som ble bygget i Grønmyr Barnehage AS. Vi åpnet barnehagen 30. august 2004 og består av 4,5 avdelinger. Den halve avdelingen er en naturgruppe som er forbeholdt de barna som går siste året i barnehagen før skolestart. Åpningstidene våre er 06.45 – 17.00 og vi har åpent 12 måneder i året.

Visjon: Trygge, glade barn.

Aktivt uteliv: Vi har gode holdninger til natur, miljø og friluftsliv og setter fokus på å føre disse holdningene videre til barna.

Vi legger vekt på at uteliv er helsefremmende og trivselskapende både for barn og voksne.

Vi utfordrer oss selv i forhold til bruk av naturen og uteområdet vårt.

Barnehagens særtrekk:

Vi serverer alle måltider i barnehagen.

Vi er satser på sunt kosthold.

Vi jobber aktivt med språk og bruker TRAS (tidlig registrering av språkutvikling) på alle barna.

Vi har musikkgruppe på tvers av huset og leier inn musikkpedagog fra musikkskolen.

Vi legger vekt på naturen og det å være ute i alt slags vær.

Vi har egen naturgruppe.

Vi jobber aktivt med barns medvirkning.

For mer info: <http://gronmyr.no>

Studiebesøk 5 - Veslefrikk barnehage

"Hos oss finner du barn og voksne som jakter på magiske muligheter i barnehagehverdagen!"

Veslefrikk Barnehage BA er en foreldreid, Reggio Emilia inspirert, heldags barnehage. Barnehagen har: ca 60 barn fordelt på **0-3 årsavdeling** "Sol" og **3-6 års avdeling** "Komet", "Måne" og "Stjerne".

Det som er litt spesielt med oss er: at vi har **delt opp barnehagen i ulike rom:** atelier, musikkrom, sanserom, bestemorsrom, jungelrom, konstruksjonsrom med datakrok, dokumentasjonsrom og husets hjerte – fellesrommet med scene og kjøkken og småbarnsavd. Vi har også en **kunstpædagog**, (førskolelærer og kunstner), på huset i 50% stilling som jobber med prosjekt arbeid sammen med barna.

Barnehagen ligger i Remaveien 21. skjermet for trafikk og trafikkstøy. Vi er så heldig at vi ligger i et flott skogsområde med kort vei til skog, fjell, vann og sjø. Det er et rikt nærmiljø ved barnehagen.

28. juni 2004 flyttet barnehagen inn i nytt bygg. Personalet var med å utforme bygget etter innspirasjon fra Reggio Emilia filosofien. Vi er medlem av Reggio Emilia nettverket i Ålesund.

Vi ser på barn som aktive, kompetente, og ressurssterke individer, som er nysgjerrig, har lyst til å lære, vokse, utvikles og som kan selv. Vi prøver å benytte pedagogisk dokumentasjon som et verktøy i videreutviklingen av det pedagogiske innholdet.

Barnehagen er bygd med tanke på å skape og tilrettelegge et spennende og utviklende lekemiljø for barna. Et miljø som gir glede, trygghet, rom for lek og sosialt samspill, vennskap, dialog, læring, utforsking, nysgjerrighet, eksperimentering med materiell og fysisk aktivitet.

Vi ønsker at barna skal lære gjennom sansene, sin nysgjerrighet og trangen til å utforske, i et positivt sosialt samspill. Vi ønsker å se enkeltbarnet og det opplevelsen av mestring, hvor erfaringene skal være preget av lek, glede og humor. Barns medvirkning er avhengig av voksne som snakker med barna, lytter og som ser etter hva de vil!

For mer info: <http://veslefrikk.barnehage.no>

Underholdning ved festmiddagen

”Den gode vise”

Med visesangeren Per Jan Vinje

**I mange år har jeg
opptrådt med viser for
voksne og eldre.
Nå har jeg muligheten
for å kunne tilby
et opplegg
med gode viser,
allsang og godt humør!**

Den gode vise er på mote igjen! Med mitt nordiske viserepertoar har jeg etter hvert opptrådt i de aller fleste sammenhenger.

Fra den lille intime forsamling på 10 - til store banketter og middager på over 300. Mitt konsept er enkelt: Ei god vise, servert med humør og velklang, kombinert med allsang, uten all verdens elektroniske dikkedarer, - det virker hver gang!

Jeg er ofte kulturinnslag på konferanser, årsmøter og lignende, og like ofte underholder jeg ”etter hovedretten” på festmiddagen. Her forteller jeg om Ålesund, sett fra kanskje en litt skjev vinkel, synger noen morsomme sanger med lokal koloritt og selvsagt får gjestene til å synge med. Men ikke minst får jeg gode tilbakemeldinger på mitt varierte repertoar!

Jeg har vært visesanger og underholder i hele mitt voksne liv, og jeg elsker det! Gjester fra de nordiske land, er ”midt i blinken!” Da er det nemlig deilig å kunne mange svenske og danske sanger, ikke minst å kunne lage ”sangstafett” hvor danskene synger ett vers på sitt modersmål, så svenskene..... og gjerne la de bytte om, så de norske får prøve seg på det danske språket osv... mulighetene er mange. Og god stemning kan jeg garantere!

Musikalske hilsen fra Per Jan Vinje